

بررسی سیاست‌های دولت در بهبود بافت فرسوده شهری در ایران

جعفر میرکتولی، علی‌اکبر نجفی‌کانی، مائده شعبانی*

- 1- عضو هیأت علمی گروه جغرافیا دانشگاه گلستان، گلستان g_katouli@yahoo.com
- 2- عضو هیأت علمی گروه جغرافیا دانشگاه گلستان، گلستان alinajafi-1159@yahoo.com
- 3- دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه گلستان، گلستان maedeh_shabani64@yahoo.com

چکیده

موضوع فرسودگی بافت‌های فرسوده شهری، خاص ایران نیست از لندن به عنوان شهر صنعتی گرفته تا پاریس دچار چنین مشکلاتی هستند. در ایران نیز افزایش جمعیت و مهاجرت، توسعه بی‌رویه شهرها و تمرکز فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی موجب شده که بافت‌های فرسوده جزء بخش مسئله‌دار شهر مطرح شود. از جمله سیاست‌های موثر و حساس توسعه شهری برنامه‌های مداخله در بافت‌های کهن شهری می‌باشد که در ابعاد مختلف اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی، زیست‌محیطی و کالبدی قابل تجزیه و تحلیل هستند. اقدامات پراکنده صورت‌گرفته از دوران قاجار تا دوران پس از انقلاب اسلامی به هیچ وجه پاسخگوی نقش، اهمیت و جایگاه این بافت‌ها در توسعه شهری ایران نبوده است و بررسی تطبیقی سیاست‌های اعمال‌شده در ایران با سیاست‌ها و تجربیات جهانی حاکی از فقدان مبانی نظری و فرآیند علمی در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی این بافت‌ها می‌باشد. بدین جهت لازم است تا با ارزیابی اقدامات صورت‌گرفته در این زمینه و شناسایی نقاط ضعف و قوت این قبیل اقدامات در بستری از تجارب گذشته و بهره‌گیری از رهیافت‌های نوین، رویکردهای جدید منطبق با واقعیات را در فرآیند برنامه‌ریزی اتخاذ نمائیم. با این هدف در این نوشتار تلاش می‌کنیم تا با روش توصیفی و تحلیلی رویکردهای حاکم بر عرصه برنامه‌ریزی و مدیریت بافت فرسوده شهری کشور را مورد شناسایی و ارزیابی قرار گرفته و با جمع‌بندی تجربیات جهانی و برنامه‌هایی که تاکنون در کشور ایران اجرا شده به ارائه پیشنهادهای پرداختمی‌شود.

کلمات کلیدی: بافت فرسوده، مداخله، سیاست‌های نوسازی و بهسازی، ایران.